

Vojske se razvrščajo . . .

Izredno razporejen v Londonu in Parizu — Zbiranje angleškega, francoskega, ruskega in grškega brodov — Razvrščanje čet na morah po severni Afriki in Evropi — Ukrepi za eventualni prehod v bojno stanje

LONDON, 13. aprila. Ves včerajšnji dan je stal pod vrtom mrzličnih priprav Londona in Pariza za tako imenovano »zasedanje angleškega in francoskega parlamenta o skupni sili«. Položaj včerajšnjega dne bi se dal najbolje označiti po dveh dejstvih, po besedah, ki jih je izrekel predsednik zunanjepolitičnega odbora francoskega parlamenta Mistler: »Nahajamo se v položaju, ko moramo zavzeti — nič več diplomatskih, ampak samo še strateške pozicije, po katerih se bo spoznalo odločno in neomajno stališče obeh velikih demokracij, ki bo kot močnejši jez nudilo nepremagljiv odpor vsakemu nadaljnjemu totalitarnemu napadu.« Druga karakteristika včerajšnjega dne je pa dejstvo, da sta v Londonu noč in dan odprti katedrali Westminster in Sv. Pavla, da morejo Londončani opravljati molitve za ohranitev miru. Ob času današnjega popoldanskega zasedanja angleškega parlamenta se bodo brale v vseh cerkvah posebne molitve. Anglija in Francija sta odločeni iti do skrajnosti, a se v polni meri zavedata resnosti trenutka.

PRIPRAVLJENOST BRODOVIJ

LONDON, 13. aprila. Angleško in francosko bojno brodovje je v celoti v pripravljenosti vojnega stanja in razvrščeno po vseh važnih postojankah, kjer bi moglo vsak trenutek preiti v akcijo. Pred Port Said (ob Sueskem prekopu) so prišli včeraj tudi štirje ruski rušilci in se zasidrali v pristanišču. Sinoči je pa plulo iz Črnega v Egejsko morje skozi Dardanele brodovje 14 najmodernejših ruskih bojnih križark. Rusko bojno brodovje je krenilo v smeri proti grškim teritorialnim vodam, kjer se pridružijo brodovjem Velike Britanije, Francije in Grčije. Pa tudi po ostalem Sredozemlju se opaža izredna aktivnost bojnih ladij in vodnih letal, ki izvršujejo neprestano izvidniško službo.

NAPET POLOŽAJ V AFRIKI

Po zanesljivih informacijah iz Rima ima Italija po vpoklicu nekaterih novih letnikov rezervistov pod orožjem najmanj poudrugi milijon mož. Posebno se opažajo novi transporti vojaštva v Libijo. V Libiji so italijanske čete krenile na meje Egipta, Sudana in Tunizije ter jih deloma že zasede. Z ozirom na to je koncentrirala tudi Francija svoje tunijske in deloma alžirske čete na meji italijanske Libije. Daladlerjeva obrambna črta je zasedena kakor v vojnem stanju. Istočasno je odposlal Egipt vse svoje čete na mejo Libije in deloma Sudana, kamor so prišle tudi že angleške čete. Obrambo Sueskega prekopa so prevzele po odhodu egiptskih angleških čete, v Port Saidu so pa tudi ruski in francoski mornarji.

GIBANJE SPANSKIH ČET

Prav tako se tu potrjujejo vesti, da pošiljajo Italijani v Španijo še nove čete in sicer čez špansko pristanišče Cadix. Močne španske in italijanske čete so zbrane v bližini angleške trdnjave Gibraltarja. Medtem pa je poslal general Franco močne čete v nasproti Gibraltarja ležeči španski Maroko. Po zanesljivih informacijah je zbranih že sedaj na Maroku nad 80.000 mož. Med stalnimi častniki maroških španskih čet je tudi več v španske uniforme preoblečenih Italijanov in Nemcev. Z ozirom na to je tudi Francija poskrbela za obrambne ukrepe in zbrala na meji španskega Maroka večje število svojih maroških in alžirskih čet. Tudi na tej strani se z vso naglico grade utrdbe in kopijejo strelski jarki.

ODREDBE NA ZAHODU

Po delni mobilizaciji, ki jo je izvedla Francija, ima trenutno pod orožjem precej več čet, kakor jih je imela po delni mobilizaciji tani ob češkoslovaški krizi. Povsod po Franciji se opaža naglo prenikanje vojaških transportov. Z mrzlično naglico se izpopolnjuje tudi utrdb na tistih odsekih francoskih mej, ki še niso

zadosti zavarovanj. Posebne obrambne ukrepe sta odredili tudi Holandija in Belgija. Po delni mobilizaciji, zlasti specialistov, so bile izdane nujne gospodarske odredbe za primer vojne. Pripravljeni je vse za rekvizicijo vseh motornih in dru-

gih vozil, tudi za preskrbo živila za vojsko.

PRIPRAVE NA POLJSKEM

Na Poljskem se nadaljujejo vojaški obrambni ukrepi. Vpoklicani rezervisti so deloma na vajah, deloma so se pa pridružili aktivnim četam, ki so razvrščene vzdolž vseh nemških mej. Vlada izdaja neprenehoma razne odredbe, katerih namen je spremeniti v trenutku potrebe ves promet, vso prehrano lid. v položaj vojnega stanja. Prav tako je prešla tudi že vsa poljska industrija potrebna navodila za eventualno preusmeritev v potrebe obrambe. Oboroževalna industrija je zaposlena noč in dan. Maršal Rydz-Smygli je tudi že določil vojaško delegacijo, ki bo odpotovala te dni v London na posvet z vodstvom angleške vojske glede izdelave skupnega operacijskega načrta za primer vojne.

Pred važnimi izjavami

MRZLIČNO DIPLOMATSKO IN POLITIČNO DELOVANJE V LONDONU IN PARIZU — POPOLDNE BOSTA SPREGOVORILI ANGLIJA IN FRANCIJA ODLOČILO BESEDO

LONDON, 13. aprila. Že zgodaj so se včeraj zbirali v angleškem zunanjem ministrstvu tuji diplomati, Lord Halifax je sprejel po vrsti turškega, poljskega, grškega, kitajskega in ameriškega poslanca. Medtem se je podal vojni minister Hore-Belisha k ministrskemu predsedniku Chamberlainu, da ga seznani s strateškimi načrti in pripravami za primer vojne, ki so bili izdelani po izvedenosti Imperialnega generalnega štaba. Za njim sta obiskala Chamberlaina ministra Halifax in Cardogan. Popoldne je pa Chamberlain sprejel voditelje opozicije Winston Churchill, majorja Attlesea in Anthony Edena. Ob 19. uri je Chamberlain ponovno sprejel francoske veleposlanika Corbina. Medtem so se podali visoki komisarji dominionov Južne Afrike, Kanade, Novega Zelanda, Južne Rodézije in Avstralije k ministru za dominione Thomasu Inskipu. Vmes se je pa trikrat sesel odbor, ki redigira besedilo izjave, katero bo podal Chamberlain v parlamentu danes popoldne.

PARIZ, 13. aprila. Včeraj popoldne se je sesel pod predsedstvom prezidenta republike Lebruna ministrski svet na svojo

že napovedano sejo. Ministrski predsednik Daladier je poročal o izdanih vojaških ukrepih. Nato je orisal zunanji minister Bonnet mednarodni položaj s posebnim ozirom na vzhodno Sredozemlje, Balkan in Španijo. Notranji minister Sarraut je pa predložil tri uredbe o vlogi tujecev v primeru vojne. Po seji je sprejel Daladier maršala Petaina in angleškega veleposlanika, Bonnet pa ameriškega veleposlanika. Popoldne se je sesel zunanje-politični odbor parlamenta pod vodstvom Mistlerja. Prebrano in odobreno je bilo besedilo današnje Daladierjeve izjave pred parlamentom.

LONDON, 13. aprila. V poučenih krogih pričakujejo, da bo danes popoldne Chamberlain dal splošno svarilo eventualnim napadatelcem s posebnim ozirom na vzhodni del Sredozemlja. Prav tako bo poudaril neomajno povezanost Anglije in Francije sploh, v španskem vprašanju pa še posebej. Po Chamberlainovi izjavi je najavljena velika zunanje-politična debata, v kateri bodo govorili Churchill, Eden, morda Lloyd George in zastopniki vseh strank, kakor bo izredno zasedanje takoj zaključeno.

Amerika ne bo nevtralna

NOVA ROOSEVELTOVA IZJAVA: AMERICANI SE BODO ZOPET RAMO OB RAMI BOJEVALI Z ANGLEŽI IN FRANCOZI PROTI NADVLADI SVETA.

WASHINGTON, 13. aprila. Včerajšnje »New York Times« poročajo iz Washingtona, da je prezident Roosevelt o bprilki predvčerajšnje konference tiska, pri kateri je opozoril na uvodnik v listu »Washington Post«, ki se je zavzel za aktivno sodelovanje vseh demokracij sveta proti diktaturam, naglasil, da bi bile Zedinjene države Severne Amerike v primeru vojne brezpozgojno prisiljene, priskočiti Angliji in Franciji na pomoč. Tako bi se Američani zopet ramo ob rami bojevali skupaj z Angleži in Francozi proti nadvladi sveta po totalitarnih državah. Svoje besede, ki jih je izrekel Roosevelt v Warm Springu (V

Jesen se zopet vidimo, če ne bomo imeli vojne), ni namenil toliko tamkajšnjim svojim prijateljem, ampak v prvi vrsti evropskim diktatorjem v vednost in ravnanje in to v trenutku, ko je Evropa priterana na skrajni rob vojne.

LONDON, 13. aprila. Današnje »Times« pripisujejo Rooseveltovi izjavi na konferenci tiska, na kateri se je skliceval na »Washington Post«, izredno važnost, ker je ta izjava najneposrednejše svarilo, kar so jih USA sploh kdaj dale. Istočasno opozarjajo tudi na izjavo Cordella Hulla, da je vdor v Albanijo napad, ki ni namenjen samo Albaniji.

Zapiski

Car Boris III.

V sedanjem kaotičnem mednarodnem političnem položaju igra naša južna slovanska sosedna Bolgarija važno vlogo in za njeno orijentacijo se bje oster boj tako v notranjosti kakor v diplomaciji. V zvezi s tem bojem so tudi razni dogodki zadnjega časa, med njimi razpust narodne socialistične stranke. Kam se bo Bolgarija nagnila, bo pokazala pač že najbližja bodočnost. Za enkrat se udeležijo po posebnem močnem odposlanstvu proslave Hitlerjeve 50-letnice 20. t. m. V delegaciji bodo mimo drugih še generalnega štaba general Hadzi-Petkov, poveljnik letalstva polkovnik Bojdev, admiral Vasilčekov, finančni minister Božilov in trgovinski minister Kožuharov, pozneje pa obišče Berlin še ministrski predsednik in zunanji minister Kjoselvanov. Z Nemčijo bo sklenjen tudi nov trgovinski aranžma in Nemci dobe tudi proste luke v Lomu in Rusčuku na Donavi. Bolgarijo vodi car Boris III., rojen kot sin carja Ferdinanda I., ki mu je l. 1918. odstopil bolgarski prestol in se vrnil v svojo staro domovino Nemčijo, od koder je prišel iz rodovine Koburg.

Germanizacija slovanske zemlje

Dunajski docent Heinz Haushofer je izdal knjigo »Die Bayern führen den Pflug nach Osten« (Bavarci orjejo proti vzhodu), v kateri pravi, da so bili Bavarci vedno prednja straža nemškega naroda, prodirajočega proti vzhodu. Ne na Renu, pravi avtor, temveč na vzhodnih področjih je zapustil nemški narod najmočnejše sledi svoje gospodarske in kulturne moči. Govori tudi o vprašanju, kdaj in kako so nastale prve meje med severnimi in južnimi Slovani. Tu se naslanja na Hitlerjeve besede, da ni bilo v teli pokrajina germanizirano ljudstvo, temveč zemlja. V knjigi je tudi mnogo zemljevidov in risb, ki naj ponazorijo vse tokove bavarskega prodiranja proti vzhodu. — Kako so Bavarci germanizirali slovansko zemljo na vzhodu, vemo tudi Slovenci iz prvih stoletij svoje zgodovine.

Koncentracijska taborišča v USA

»United Press« poroča iz Washingtona, da bo predložen kongresu nov zakon o koncentracijskih taborih. Po tem taboriščih bi vlada namestila nezaželene tujece, ki jih ni mogoče izgnati. Istočasno naj bi bivali v njih poklicni hudodelci, trgovci z opojnimi drogami in belim blagom, zvozniki in podobni zločinci. Vlada bo tudi določila mesta, kjer bodo ti tabori urejeni.

Kdo vpilva na angleški tisk

V minlih dneh mednarodne napetosti so prinesli angleški listi marsikatero vest, za katero bi bila vlada rajši videla, da bi ne bila prišla v javnost. Ob tej priliki prinaša »Evening Standard« zanimiv članek, v katerem opisuje čudno cenzurno prakso britanske vlade. Po »Evening Standardu« dobivajo angleški listi nekajkrat tedensko od vlade tako imenovano »D.«, ki daje navodila, katera poročila in dogodki naj bodo zamolčani. Takšnih instrukcij se je vlada posluževala že med svetovno vojno, da bi ostalo prikrito gibanje ladjevja in vojske. — Še 7. aprila je dobil »Evening Standard« takšno instrukcijo »D.«, ki je svarila, naj časniki ne pišejo o prihodu dveh polkov protiletalske obrambe v London. Vendar je to izdal nekaj ur nato sam vojni minister lord Stanhope.

Maribor, 13. aprila.

Dvajset let po svetovni vojni stoji stara in izmučena Evropa zopet z orožjem v roki na dveh nasprotnih si frontah. Voja na med njima sicer še ni napovedana, toda mirovno stanje je vendarle že izginilo. Zadnji mostovi, ki so jih diplomati kljub vsemu še vse do zadnjega skušali graditi dalje, se podirajo drug za drugim in morda je le vprašanje časa, kdaj bo še zadnji do kraja porušeni. Sisifov trud naprov za sporazumevanje je opuščen. Opustil ga je celo največji in najtrdovratnejši med vsemi optimisti — angleški ministrski predsednik Neville Chamberlain. Sedaj se brusilo samo še noži in fronti čakata na povelje z orožjem v roki vsaka na svoji strani. Staro Monakovo je pozabljeno in novo je postalo nemogoče.

Onemogočila ga je najprej CSR, pokopala Poljska, križ na grob mu je pa zasidala Albanija. Ti trije dogodki so vzdramili počasnega Albionca, da je v enem samem trenutku obrnil svoj politični plašč za 180 stopinj. S tem je storil tako, kakor še vseh v zadnjih 200 letih, kadar se izmed evropskih silnikov postaviti stari celini na čelo in dobiti na njej dominirajočo pozicijo. Take pozicije stari Albion ne more in ne sme nikomur dovoliti, ako noče, da sam ne propade. Velikobritanski imperij je mogoče ohraniti samo ako vlada v Evropi ravnotežje sil, to se pravi: ako so si sile in protisile enake. Ko je hotel Spanee Filip II. ustvariti hegemonijo nad Evropo, je Velika Britanija toliko časa oklevala, dokler ni »nepremagljiva« španska armada vkrcala svoje bojovnike in jih odpotila nad Albionovo otočje. Nazaj se je vrnila zdemirana, in španske velešile je bilo za vselej konec. Potem se je ponovila ta igra s »sončnim« francoskim Ludvikom XIV., velikim in slavnim Napoleonom I. ter končno nemškim Viljemom II. Filip II. je izgubil svoj svetovni imperij, Ludvik XIV. se je moral zadovoljiti s »časnim« mirom, Napoleon I. je končal svoje življenje na angleškem otoku Sv. Helene, Viljem II. pa čepi še sedaj drva v Doornu na Holandskem.

Po svetovni vojni je skušala ustvariti Velika Britanija evropsko ravnotežje na ta način, da se je s svojimi simpatijami obračala zdaj na to, potem na ono stran. Podpirala je izmenoma Francijo, Italijo in Nemčijo. Nikoli ne bo pozabljeno, da je našel italijanski fašizem prav v Angliji v prvih letih vsd podporo in da se je tudi nemški nacionalni socializem čisto zatekal v London. Italijo je potrebovala Anglija za ravnotežje na Sredozemlju, Nemčijo pa za jez proti ruskomu boljševizmu. Ko je Nemčija lani priključila Avstrijo, Angliji sicer način priključitve ni ugajal, vendar je ostala blagohotno ob strani. Ko je prišla sušetska kriza, se je malo vznemirjala, a je le šla v Monakovo. Ko pa je prišla zasedba Češke, je struna harmonije evropskega ravnotežja počila. Tedaj se je Velika Britanija dokončno odločila za afont. Vse, kar je pozneje sledilo in kar bo še sledilo, bo le logičen nasledek odločitve, ki je bila sklenjena že v trenutku, ko je Hitler stopil na starostne Hradčane v Pragi. Velika Britanija, ki je slavila Monakovo še kot znago »miru«, razbitja CSR, zasedbe Češke, osamosvojitve Slovaške, uničenja Karpatske Ukrajine, priključitve Klajpede in okupacije Albanije ni več priznala ne de facto ne de iure.

V razmeroma kratkem času in v dramatičnem razvoju diplomatske aktivnosti je bila pogolbljena angleška zveza s Francijo do take popolnosti, kakor je zgodovina doslej še ni poznala; sklenjena je bila nova zveza s Poljsko; zagarantirana je bila nedotakljivost Holandije, Belgije in Švice in bo te dni še Romunije, Grčije, Turčije ter drugih držav. Kot rezerva stoji na vzhodu prostrana sovjetska Rusija, na zahodu mogočena Amerika. To predstavlja nad eno milijardo ljudi, skoraj polovico vsega človeštva na zemlji, in večino površine vseh petih kontinentov. To ogromno fronto je organizirala Velika Britanija s enim samim obratom svoje zunanje politike, ko je porušila mostove sporazumevanja in se odločila za razdelitev sveta na dva tabora. Sedaj se le še mrzlično dela za dokončno izgraditev te fronte in njeno organizacijo. Ta fronta predstavlja nezadržan vir človeških sil, surovin, boga-

Albanija vključena v italijanski imperij

VČERAJ JE V ZASEDENI TIRANI SKLENIL SVET ALBANSKIH VELJAKOV IZVOLITEV KRALJA ITALIJE IN CESARJA ABESINIJ TUDI ZA KRALJA ALBANJE

TIRANA, 13. aprila. Včeraj ob 16. uri se je v zasedeni in skrbno zastraženi Tirani zbral na zahtevo okupacijske oblasti in novega albanskega vladnega upravnega odbora veliki svet poglavarjev albanskih plemen, ki je sprejel sklep: 1. da je dosednji režim v Albaniji propadel; 2. da se sestavi nova vlada; 3. da se ustvari najtesnejše politično, vojaško in kulturno sodelovanje Albanije z Italijo; 4. da se v ta namen v obliki personalne zveze ponudi albanska kraljevska krona kralju Italije in cesarju Abesinije Viktorju Emanuelu III. ter vsem njegovim legalnim naslednikom. Sklep je bil seveda soglasno sprejet. Ta sklep je nato sporočilo posebno odposlanstvo italijanskemu ministru grofu Ciano, ki je prisel že dopoldne z letalom v Tirano in čakal nanj v italijanskem poslatstvu. S sestavo nove vlade je bil nato poverjen Seif Verlazi, Seif Verlazi je sestavljal večeraj vlado, ki šteje 7 ministrov. V Rimu je bila v zvezi s tem sklicana za danes seja velikega fašističnega sveta in seja ministrskega sveta, za jutri pa seja korporacijske zbornice in senata. S tem je Albanija definitivno vključena v italijanski imperij in zasedba torej ni le časna, kakor se je prej zadrževalo.

Glasovi pariškega tiska

IZ VSEH LISTOV VEJE ZAVEST ODLOČNOSTI IN MOČI — VESELJE ZARADI SODELOVANJA AMERIKE.

PARIZ, 13. aprila. Iz današnjega jutranjega pariškega tiska vije zavest odločnosti in moči, ki najbolj prihaja do izraza v »Ere Nouvelle«, ki opozarja Chamberlaina, naj bo danes popoldne odločen, kajti za seboj ima celokupno javno mnenje Anglije, tembolj še, ker se rišejo na obzorju siluete angleških in francoskih križark. Ostali tisk, ki se zaveda strateške pripravljenosti Francije in Anglije, izraža še zadnje upanje, da bo slabotna, a na-

raščajoča svetloba, ki se odraža od črne gube, v kratkem svetlejša od žarečih bliskov, ki trenutno sikajo po nebu. Tako svetlo točko vidi »Le Petit Journal« v nedavni Rooseveltovi izjavi o povezanosti USA z ostalima dvema demokracijama, ki je našla prvi izraz v najnovejšem naročilu privatni industriji v višini 32 milijonov dolarjev za izdelavo municije. Zasebni industriji se namreč dajejo taka naročila sicer le, ako je vojna že izbruhnila.

Uspehi kitajske ofenzive

KITAJSKJE ČETE NAPREDUJEJO NA VSEH BOJISCIH. HANKOV IN KANTON RESNO OGROŽENA. ZAPRAVLJENI SO ŽE SKORAJ VSI LAN-SKI JAPONSKI USPEHI.

HONGKONG, 13. aprila. Ofenziva, ki so jo pričeli Kitajci istočasno skoraj na vseh frontah, povzroča Japoncem vedno več preglavic. Zdi se, da na tako kitajsko aktivnost niso bili pripravljeni. Še prvi dnevi kitajske ofenzive na osrednjem bojišču so oropali Japonce skoraj vseh uspehov, ki so jih s tolikim naporom dosegli lani. Kitajci stoje tu znova pred Hankovom, ki je že obkoljen od treh strani. Napredovanje Kitajcev na desnem bregu Rumene reke za enkrat še ne ograža japonske zveze, ako se pa Kitajcem

posreči napad, ki je v teku severno-vzhodno, se bodo morali Japonci nemudoma umakniti iz Hankova in se vrniti vsaj na izhodišče svoje lanske velike ofenzive. Pa tudi položaj Kantona ni vreden zavidanja. Kitajski obroč okoli njega se vedno bolj oži. Edina sila, ki Japonce še drži na tem bojišču, je bojna mornarica, proti kateri so Kitajci brez moči. Enaka poročila prihajajo s postranskih bojišč, kjer so Kitajci povsod prisilili Japonce k umiku.

Kampanja nemškega tiska

BERLIN, 13. aprila. Nemški tisk ostro odgovarja zatrdilom londonskega lista »News Chronicle«, da namerava Nemčija napasti Nizozemsko. Pisanje tega lista je vznemirilo Holandece, da so izdali ukrepe za obrambo domovine. »Deutsche Allgemeine Zeitung« vidi v takšnem pisanju dokaz, kako skuša Anglija na vse načine obkrožiti Nemčijo. »Berliner Borsezeitung« pravi, da se je ves angleški tisk vdnjal Chamberlainovi politiki in nerazumno laže dalje. »News Chronicle« je v tem pogledu dosegla rekord laži. Če si londonski list ne upa izdati, odkod ima takšne vesti, naj ve, da je pred vsem svetom razgaljen kot nesramen lažnik.

Položaj med Poljsko in Nemčijo

BERLIN, 13. aprila. Nemški tisk je prenehal včeraj z napadi na Poljsko. Govorilo se je, da se bodo začela nova pogajanja s Poljsko na Hitlerjev rojstni dan, danes je pa prišel novo, še srditejši protipoljski kampanja.

VARŠAVA, 13. aprila. Včeraj je Beck sprejel angleškega, japonskega in ruskega veleposlanika. Danes prispe v Varšavo nemški veleposlanik, poljski veleposlanik Lipski se je pa vrnil v Berlin.

VARŠAVA, 13. aprila. Uradno zanikajo, da bi bil poljski poslanik v Berlinu prinesel seboj kakke pogoje.

stva in zlata, ki lahko vzdržijo leta in leta tudi v najslabšem primeru.

In tako stojimo zopet tam, kjer smo stali pred 25 leti. Ali naj se igra ponovi? Mostovi so porušeni. Ali pomeni to, da jih ni več mogoče obnoviti brez signala bojnih trobent? Nočemo verjeti, da je obnovitev absolutno nemogoča. Moramo pa

Za srečnejšo bodočnost človeštva

LONDON, 13. aprila. Winston Churchill je imel včeraj senzacionalen govor, v katerem je naglasil ustvaritev še močnejšega bloka kakor je bila Zveza narodov, ki bo omogočil našim otrokom svetlejšo bodočnost, ki je nismo učakali mi. Jedro tega novega bloka miru bosta tvorili Anglija in USA, sploh vse angleško govoreče dežele.

Francosko svarilo Francu

PARIZ, 13. aprila. Francoska vlada je z ozirom na sporočilo pravkar došlega francoskega veleposlanika v Burgosu, maršala Petaina, sporočila španski vladi, da bi smatrala destvo, da bi italijanske čete še po 15. maju ostale v Španiji, za neprijeteljski akt.

PARIZ, 13. aprila. Novi španski poslanik Lequarica v Parizu je izjavil, da bodo italijanske čete zapustile Španijo, čim se vrnejo v tujino odpeljane zlato zaloge in umetnine.

BAYONNE, 13. aprila. Zadnje čase se zbira pri lrunu na španskih tleh veliko število čet.

PARIZ, 13. aprila. Kakor poročajo, se bo maršal Petain zaradi neuspeha svoje misije v Španiji, odpovedal veleposlaniški službi. Na njegovo mesto bo baje prišel bivši mornariški minister Pietri.

Debata o nevtralnem zakonu

WASHINGTON, 13. aprila. Včeraj se je nadaljevala debata v senatnem odboru za zunanje politične zadeve o ukinitvi zakona o nevtralnosti. Pobjablja je senator Stenwick, češ, ta zakon je bil mišljen za priliko, ko bi bila vojna neizbežna. Če pa USA opozorijo diktatorje, da bodo stavile napadenim vso svojo ogromno finančno in gospodarsko moč na razpolago in zapre Panamski prekop za ladje napadalec, potem ni dvoma, da se bodo diktatorji premislili, začeti vojno.

POGAJANJA V BEOGRADU.

BEOGRAD, 13. aprila. Knez namestnik Pavle je včeraj sprejel v avdienco namestnika voditelja Hrvatov ing. Košutića, katerega je kasneje sprejel tudi ministrski predsednik Cvetković. Zatem je Košutić konferiral z UO.

KRALJ KAROL OBIŠČE BEOGRAD.

BUKAREŠTA, 13. aprila. Romunski kralj Karol bo v kratkem obiskal Beograd.

GRŠKA ZAHVALA ITALIJI

RIM, 13. aprila. V italijansko znanje ministrstvo je prispela zahvalna brozjavka grškega ministrskega predsednika Metaxe za Mussolinijeve besede o nedotakljivosti grških mej.

DEMANTI O PISMIH.

LONDON, 13. aprila. Zunanje ministrstvo je ponovno demantiralo govorice o Mussolinijevem pismu Chamberlainu in obratno. Vendar se takšne vesti vztrajno širijo dalje.

ALŽIRCI ZA ALBANCE

ALŽIR, 13. aprila. Alžirski muslimani so včeraj ponovno manifestirali za albanski narod in sprejeli številne resolucije z izrazi simpatij.

CIRENAJKA, 13. aprila. V odgovor na zasedbo Albanije se širijo v južni Libiji upori arabskega prebivalstva.

PALESTINSKA KONFERENCA

KAIRO, 13. aprila. Sinoči so dospela pogajanja glede Palestine tako daleč, da so se delegati sestali h konferenci in znova proučili načrt o ureditvi dežele.

PRED NOVO BELGIJSKO VLADO.

BRUSELJ, 13. aprila. Po razgovoru z voditelji katoličkov, liberalcev in socialistov je kralj poveril bivšega ministrskega predsednika Pierlotu s sestavo nove vlade. Pierlot je obljubil, da bo do sobote zvečer sestavil vlado iz zastopnikov vseh treh političnih strank.

GOEBBELS V CARIGRADU

CARIGRAD, 13. aprila. Semkaj je prisel nemški propagandni minister Goebbels in po kratkem postanku odletel dalje.

Borza, Curih, 13. aprila. Devize: Beograd 10, London 20.87, Pariz 11.81, New York 446, Berlin 178.80, Milan 23.46, Budimpešta 87, Sofija 5.40, Bukarešta 3.30.

Vremenska napoved: Menjajoče se oblačno, toplo, mestoma morda krajevne nevihte.

Domači zapiski

Politična živahnost v Beogradu

Inž. Avgust Košutić, podpredsednik HSS, je večeraj dopoldne posetil ministrskega predsednika Cvetkovića. V toku dneva je imel dva sestanka z veljaki združene opozicije. V Beograd je dospel tudi dr. Hinko Krizman in se udeležil skupne popoldanske zaključne konferenice v stanovanju dr. Ninčiča pod vodstvom inž. Košutića. V spremstvu dr. Kostića, dr. Gjeranovića, dr. Krizmana in prof. Selenića se je inž. Košutić podal zvečer v Pančevo, kjer so se razgovori nadaljevali. Z nočnim brzovlakom se je Košutić odpeljal v Zagreb, od tod pa v Kupinec, da poroča dr. Mačku o poteku pogajanj v Beogradu, ki jim politični krogi pripisujejo, z ozirom na najnovejšo dogodke v Evropi, še posebej zgodovinski pomen.

Dr. Ribar je nezadovoljen

Znani demokratiški politik, bivši predsednik parlamenta dr. Ribar je objavil v »Socialnem vestniku« pismo, v katerem se med drugim pritožuje, da ni bil pozvan na važne sestanke opozicije v minulih dneh, čeprav so se jih udeležili tisti, ki so zapustili stranko že prve dni po 6. januarju 1929. »Vodstvo reorganizirane stranke v protislovju s statuti, določa samovoljno delegate, namesto da jih zbirajo strankine organizacije. Opostrukam veljavnost vsem zaključkom, sprejetim na teh sestankih, in ugotavljam, da sem še član stranke, da me nihče ni izključil in da sem še vedno predsednik organizacije Demokratiške stranke v 8. okrožju Beograda.«

Junaško srce in tehnična oprema

V resnih časih pomeni v obrambi domovine mnogo dobro organizirana domača industrija. Brez dvoma je bolje imeti junaško srce brez odgovarjajoče tehnične opreme kakor najpopolnejšo vojno opremo brez junaških src. Toda še bolje bi bilo, če bi poleg hrabre armade imeli močno domačo težko industrijo za čim popolnejšo tehnično opremo narodne obrambe, piše »Metalurgija«.

Balkan in sredozemski spor

Italija je razvila na vzhodni obali Jadrana obsežne vojaške ukrepe, hoteč si tako utrditi položaj v primeru, ko bo postavila svoje zahteve v Sredozemlju in imela na Balkanu hrbet zavarovan. Za bodoče odje v Afriki proti Franciji je italijanska politika na Balkanu dosegla prijateljstvo z Jugoslavijo, piše pariški »Temps«.

Evropa se trajno slovanizira

Kljub vsemu naprežanju rasnih politikov, pa trajnemu spreminjanju evropskih mej ostaja nepobito dejstvo, da je glavna življenjska sila človekovega obstoja na zemlji izražena v njegovi biološki tvorbnosti, plodnosti. Nemški geopolitični prinašarji statistične podatke in trajno stvar državnike z zaključki, da postaja Evropa slovanska. Razmerje treh glavnih evropskih ras v milijonih:

Romani	1.1800	1.1910	1.1926
Germani	63	108	119
Slovani	59	152	145
	65	187	203

Odstotek priseljstva je pri romanskih narodih od l. 1800 do 1926 padel od 33,7 na 25,5, pri germanskih narodih od 31,6 na 31, pri slovanskih narodih je pa narasel od 34,7 na 43,5! L. 1960. bodo šteli Slovani v Evropi že 303 milijone ljudi ali 50,8% vsega prebivalstva! Na vsakih 1000 žen od 15. do 45. leta je odpadlo l. 1927 v Nemčiji 65,1 enoletne dečke, v Angliji 65,8, Franciji 73,6, Italiji 100,3, Španiji 107,5, bivši CSR 100,4, Poljski 115,6, Jugoslaviji 132, Bolgariji 136 deček. Še zgovornejši je primer živorojene dece l. 1930, izražen v odstotkih prebivalstva: Nemčija 16,0, Jugoslavija 30,0, Anglija 16,2, Bolgarija 30,1, Francija 17,4, Poljska 30,3, Italija 26,0, Rumunija 34,6, Španija 29,0, Rusija 44,2. Slovanske dečele z Rumunijo se množijo sifno naglo, severozapadna germanska Evropa zelo počasi ali celo nič. Od tod tolikšna nervoznost pred svežo silo vzhodnih narodov, katerih bodočnost je že po zakonih narave zagotovljena.

Novice

Priprave za Celjski kulturni teden

Priprave za letošnji Celjski kulturni teden so v polnem teku in razmahu. Mladinski zbor Glasbene matice, pod vodstvom skladatelja g. Preglja Cirila se vestno pripravlja na svoj nastop. Na tem večeru nastopi tudi ga. Marjanca Kalanova s sopranskim samospevi iz mladinske glasbene literature s spremljevalnim klavirju, kar bo oskrbela pianistinja ga. prof. Mirca Sancinova. Brez dvoma je, da bo ta večer nudil prav lep užitek, saj nismo še imeli v Celju koncertnega večera mladinske zboru.

Na literarnem večeru so obljubili sodelovati pisatelji mariborskega Umetniškega kluba: Radivoj Rehar, Božo Vodušek, Ivan Potrč, Anton Ingolič in Miško Kranjec.

Slovenski vokalni kvintet iz Ljubljane, ki je pred skoro 10. leti koncertiral v Celju in je medtem obiskal tudi inozemstvo, nam bo zapel najlepše pesmi skladateljev iz celjskega in mariborskega okrožja: bratov Ipavcev, dr. Schwaba, Oskarja Deva, Vasilija Mirka, in drugih naših komponistov, med temi tudi celjskih skladateljev.

Likovna razstava prof. Alberta Sirka bo pokazala njegov opus iz dveh zadnjih let: poleg odličnih Sirkovih akvarelov bomo imeli na razstavi priliko spoznati Sirka tudi kot enako odličnega portretista in celo kot karikaturista. Da ne bodo izostala velika platna, na katerih nam bo

stari mornar — kakor ga imenuje v neki kritiki konservator dr. Mesenel — prikazal svoje najljubše motive — morje, je seveda jasno, saj brez morja so Sirkove slike kot riba brez vode.

Kakor lansko leto, tako se bo tudi letos obdržal način blokov za vse prireditelje, ker je namen prireditelj, da naj kulturni teden tvori vedno celoto tako po vsebini kakor po publiki. Bloki so razdeljeni na tri vrste in sicer: din 40.—, din 30.— in din 20.— na podlagi katerega ima lastnik pravico do vseh prireditelj v okviru Tedna in stalen vstop na razstavo. Cena za tri večere, med njimi dva koncerta, je brez dvoma zelo nizka, in pričakovati je zato, da bodo vse vstopnice v najkrajšem času oddane. Kakor je bilo že javljeno se bodo vršile vse prireditelje v okviru likovne razstave, ki bo v mali dvorani Celjskega doma. Interesente in vso javnost opozarjamo na to, da si takoj oskrbi abonma. Vstopnice v prodaji v knjigarni ge. A. Gorčarjeve.

Tudi za letošnje prireditelje izide lična brošura, ki bo vsebovala razpore vseh prireditelj, vsa besedila obeh glasbenih večerov, a poleg tega še nekaj pomembnih člankov o mladinski glasi, o slikarju Sirku (s slikami), o pisateljih iz bivše štajerske in dr. S temi članki bo ohranila brošurica svojo vrednost in pomen tudi po sami prireditvi.

Mednarodna železniška konferenca v Splitu

V Splitu je začela sedati v sejni dvorani trgovske in industrijske zbornice mednarodna železniška konferenca, pri kateri sodeluje več evropskih držav. V Split so že prišli na konferenco delegati iz Švice, Belgije, Italije, Nemčije, Bolgarije, Madžarske in Češke. Konferenco bo otvoril ravnatelj zagrebške železničarskega združenja Terček.

Milijonska poneverba na okrajnem sodišču v Murski Soboti

Sodnik murskosoboškega okrajnega sodišča dr. Planinšek, ki vodi preiskavo proti višjemu sodnemu oficijal okrajnega sodišča v Murski Soboti, je ugotovil, da je oficijal Stefan Friderik poneverjal preko deset let denar ter poneveril vsega nad milijon dinarjev.

VELIKONOČNI POŽAR

Na veliki petek dopoldne je iz doslej neznanega vzroka izbruhnil požar pri posestniku Alojzu Gomboc v Dornau pri Radkersburgu v Ostmariki ter uničil dol sta stanovanjsko in gospodarsko poslopje. Na pomoč so pohiteli tudi gornjadrinski gasilci, ki so se tokrat izkazali izredno požrtvovalno. Alojz Gomboc, ki je po rodu Slovenec, tripi nad 30.000 din škodo, ker mu je požar uničil razen poslopji tudi precej gospodarskega orodja in živil.

POMANJKANJE DELOVNE SILE

Iz Novega Sada poročajo, da so v vinorodnih okrajih okoli Vrška poskočile cene moških delovnih moči na 80 din dnevno, cene ženskih moči pa na 48 din dnevno. Težko verjetno je, če bodo mogli vinogradniki tako visoke plače vzdržati. Zasluge se je dvignil zaradi zaposlenja delavstva pri poljedelskih delih.

o. Nesreča pri plezanju po skalovju. Pri plezanju po skalovju v bližini Kokre pri Jezerskem je padla na glavo prvošolca Marjana Kovačiča skala in mu prizadelo nevarno rano.

o. Požar pri Slovenski Bistrici. Te dni sta požoreli gospodarski poslopji posestnika Marije Polegaj iz Šentovca pri Slovenski Bistrici in posestnika Ludvika Lesnika. Ker se je sumilo, da je bil ogenj podtaknjen, so orožniki aretirali nekega možkega, ki pa krivdo zanika.

o. Ljutomer. Sokolsko društvo uprizaro v proslavo 20-letnice smrti Ivana Cankarja v soboto, 15. t. m. ob 8. uri zvečer in v nedeljo, 16. aprila, ob 4. uri popoldne Cankarjevo dramo »Lopa Vida«. Pred predstavo predavanje o Cankarju.

o. Z lestve je padel in si poškodoval levo ramo 22-letni delavec Franc Resnik iz Radizela pri Slivnici. Zdravi se v bolnišnici.

o. Cirkularja je odrezala prste delavcu Stefanu Cvahtetu iz Viltusa.

o. Pretep. Na velikonočno nedeljo okoli 10. ure zvečer so neki Hrvati, ki prodajajo preproge, napadli v gostilni Kavčič na Spodnji Poljski Pučnika Ivana in ga s stoli pošteno premlatili. Pučnik je zadelo prijavil žandarmeriji, ki je uveljavila preiskavo.

o. Z voza je padel in si zlomil nogo triletni posestnikov sinček Roman Ramuh iz Koritna pri Oplotnici. Poškodba je bila tako resna, da so ga morali prepeljati v mariborsko bolnišnico.

o. Napad s kamnom. Ko se je na Veliki ponedeljek vračal proti domu 25-letni poljski delavec Franc Rizinan iz Sv. Martina pri Duplexu, mu je dosel še neznan storilec zagnal kamen v glavo in ga nevarno poškodoval.

o. Z vilami in kamenjem sta ga obdelala. V mariborsko bolnišnico se je moral zateči 26-letni dinar Janez Kaloh iz Grnove pri Sv. Marjeti ob Pesnici. Na velikonočni ponedeljek sta ga znenada, da sam ne ve zakaj, napadla na cesti neki žnidarici in Gradiščnik ter ga z vilami in kamenjem obdelala po glavi.

o. Raziskovanja na Otočah pri Kamni gorici. V okolici Otoč pri Kamni gorici izkopajo ljudje iz zemlje vsako leto razne stare predmete, posode, lonce itd., kar spominja na stare Japone in Rimljane. Kakor smo izvedeli, bo letos kopal na Otočah znani arheolog dr. Valter Šmid iz Grada.

o. Trije vlomi v eni noči v Soštanju. Iz Soštanj nam poročajo o drznih podvigih dobro organizirane vlomiske tolpe, ki že dalje časa straši v tamkajšnji okolici. V eni sami noči so vlomili oplenili neko tamkajšnje branjarijo, trafiko in slaščičarno. Škode je nad 8000 dinarjev.

Celje

o. Umrlj sta v ušestnem zavetšču 78-letna Barbara Kurinčič in Marija Oražem v Cretu 62.

o. Poslednji pregled motornih vozil bo 18. t. m. pred mestno garažo in sicer mesto in celjski, šmarnski, laški, brežiški, krški, konjski in gornjevrtaški okraj.

o. Zanimiva nogometna tekma bo v nedeljo. V izločilni finalni tekmi se bosta poskusila Čakovski SK in SK Celje.

o. Iz bolnišnice. Srbačan Anu, tkalko pri Elki, je podri kolesar, da si je zlomila roko, Turku Ivanu iz Trnave pri Omliskem je neki hlapec s kamnom zlomil roko. 11-letnega Franca Mikšeta je pri gašenju požara osmoldil ogenj po obrazu in rokah. Cvetko Črepinšek je na poti na Stari grad padel in si zlomil nogo. Čevljiškega pomočnika Frid. Zidanška iz

ASPIRIN
TABLETE

v novem
zavrtku od celofana

pri prehladu, reumi, hripi in
groznici.

Oglas reg. pod Š. br. 5839 I. 111. 1939.

Zadobrove je ustrelil v levo dlan delavce Ciril Stepinšek. Izpovedi priči in osumnjencev se tako križajo, da orožniki še niso mogli ugotoviti, kdo je napadalec in kdo napadenec.

c. V Bukovžlak, Hudnjio, Čret in Teharje dostavljamo »Večernik« na dom!

c. »Kaj je resnica? Pirandelovo dramo s tem naslovom pride pokazat jutri zvečer v Celje ljubljanska drama.

Ptuj

p. Poslovilni večer je priredilo Sokolsko društvo bratu Bervaldiju Josipu, orož. kap. I. kl. v Ptuj v oficirski čitalnici. Včeraj je zapustil Ptuj in odpotoval na svoje novo službeno mesto v Benkovac v primorski banovini. V Ptuj pa pride g. Pangerc Emil, orož. kap. I. kl. iz Kranja.

p. Uradni dan Zbornice za trgovino, obrt in industrijo bo za Ptuj, okolico, Ormož, Ljutomer, Mursko Soboto in Dol. Lendavo v četrtek, 20. aprila, v prostornih Zdrženja trgovcev za mesto Ptuj.

p. 120 Nemcev iz Münchena je obiskalo Ptuj ob velikonočnih praznikih. Prispele so na treh avtobusih. Med drugimi so si ogledali tudi Haloze.

p. Poročila se je gdč. Pirich Silva, hčerka ptujskega tovarnarja, z nekim inženirjem iz Westfalskega. Poroča je bila včeraj v protestantski cerkvi.

p. S kaljevimi kloratom so se občutno poškodovali ob velikonočnem streljanju 12-letni Bombek Jožef iz Dražene pri Hajdini. Odnoslo mu je kos pete, 20-letnemu Zvegu Cirilu iz Bresnice pri Sv. Lenartu pri Vel. Nedelji je razmesarilo desno roko. 16-letnemu Sužniku Stefanu iz Vurberka prav tako desno roko in 13-letnemu Kozembergerju iz Škorbe pri Slovenci vasi ter 11-letnemu Černvcu Stanoku iz Prvene pri Sv. Marku obema levo roko.

p. Po naključju ga je ustrelil v desno nogo. Grabrovec Ivan, kočarski sin iz Brezove gore pri Cvetlju je prenočil pri svojem sosedu bratranec Vekoslav Grabrovcu, ki je živel v neprestanih prepirlah s svojo ženo. Tokrat se je Vekoslav pripravil, da ženo ustroji iz stare puške. Ko pa mu je Ivan hotel puško iztrgati, se je sprožila in Ivanu raztrgala nogo.

a. Dalmatinsko otočje bodo elektrificirali. V Jelci na Hvaru je bila te dni konferenca za elektrifikacijo mest in krajev na otokih Hvaru in Braču.

»Ne joči več, ljubček, saj je vendar konec in izdajalec je mrtvi!«
»Že... toda jutri začne zopet od spredaj!«

Pozor!

Dne 14. t. m. se prične novo kolo drž. razredne loterije. Veliki in majhni dobitki v skupni vrednosti **din 65.000.000!**
Na največji možni dobitki din 3.200.000! — V naši hiši sreče in glavni kolekturi
bančni poslovalnici BEZJAK, Maribor, Gosposka ulica 25. Telefon 20-97.
 so nove srečke še na razpolago — Vsak je svoje sreče kovač! — Odločite se pravočasno!

Maribor

Čemu mestni občini premogovnik?

Mestna podjetja mariborska naj bi prevzela od Mestne hranilnice premogovnik Peklenico

Kakor smo že poročali, je Mestna hranilnica mariborska pred par meseci na javni dražbi kupila premogovnik Peklenico v Medmurju za razmeroma nizko ceno. Hranilnica je bila glavni upnik premogovnika, ki je zašel v plačilne težave, in je na ta način krila svoje terjatve. Ta komunalni denarni zavod ni napravil slabe kupčije, kakor zatrjujejo v gospodarskih krogih, ker je premogovnik dobro založen s premogom, vanj pa je treba investirati še zelo velike vsote, da bi bil obrat bolj rentabilen.

Na zemljiščih, ki spadajo k premogovniku pa so že svojčas našli precejšnja ležišča nafte, ki brez dvoma spada k oni veliki žili kamenoga olja, ki se z južne Madžarske pod Dravo vleče proti jugu na naši strani več deset kilometrov daleč. Splošno mnenje je, da ima to ozemlje še veliko bodočnost in da utegne biti središče severovzhodnega petrolejskega ozemlja Jugoslavije. Investirati so treba velike zneske, da bo nafta, ki leži globoko v zemlji Prekmurja, Medmurja in Murskega polja, nosila one sadove, ki jih gospodarstveniki pričakujejo.

Mestna hranilnica si menda še ni povsem na jasnem, kaj naj počne s premogovnikom in z razsežnimi zemljišči. V normalnih časih ne bi bilo težav, napraviti iz Peklenice, dobičkanosno podjetje. Naslanjajoč se na denarni trg, hranilnici gotovo ne bi bilo težko, s pomočjo tujeja in lastnega kapitala ustvariti vzhodno od Maribora veliko industrijo, ki bi dajala tisočim delovnega ljudstva dober zaslu-

žek, državi pa bi storila veliko uslugo, ker bi zmanjšala uvoz tako potrebnega petroleja. Sedaj pa, ko so vsi denarni zavodi več ali manj še vedno v krizi in ni dovolj denarja niti za kreditiranje potrebnih gospodarskih podjetij, ni mogoče misliti, da bi se Peklenica razširila v večje podjetje z modernim obratovanjem. Hranilnica bo najbrže prisiljena dati svojo novo pridobitev v najem.

Zadnje čase razmišljajo na magistratu, ali ne bi kazalo, da Mestna podjetja na en ali drugi način prevzamejo od Mestne hranilnice premogovnik Peklenico z zemljišči vred in na ta način razbremenijo komunalni denarni zavod za več milijonov dinarjev, ki naj bi povečali njegovo likvidnost. Kako daleč je proučevanje tega vprašanja že dozorelo, nam ni znano, dejstvo pa je, da je še vedno aktualno in da se iščejo vse mogoče rešitve tega problema.

Mestna občina je pred par leti vsa svojega podjetja strnila v samostojno juridično osebo z lastnim premoženjem in lastnim statutom. Mestna podjetja sicer še ne kažejo vseh onih uspehov, ki jih je občina od njih pričakovala, vendar se je institucija precej dobro obnesla. V glavnem je uspeh poleg smotnejšega vodstva pripisati homogenosti poslovanja, ki vsa odgovarjajo potrebam modernega mesta in do gotove meje tudi regulirajo cene na trgu. Uspeh poslovanja pa bitak postal problematičen, čim bi se Mestnim podjetjem pridružila panoga, ki ni z življenjem mestnega prebivalstva v

nikakr direktni zvezi in ki bi torej bila nekako tuje telo v sklopu poslovanja mestne občine. Premogovnik gotovo ni bistvena potreba mestnega prebivalstva, tudi ne bi občina z njim regulirala cen na premogovnem trgu, ker na tržišče občina s Peklenico nikakor ne bi imela zadostnega vpliva. Premogovnik ne bi bil nič drugega kot navadno podjetje več ali manj spekulativnega značaja. Razlika bi edino bila v tem, da lastnik premogovnika ne bi bil zasebnik, ampak javnopravno telo.

V javnosti, v kolikor je o tem načrtu informirana, se ideja odklanja, da bi mestna občina kupila od Mestne hranilnice premogovnik Peklenico. Nihče nima ničesar proti temu, da si občina zagotovi poleg sedanjih še druge stalne vire brez slehernega rizika. Čim več dohodkov ima občina, tem lažje bo kos svoji nalogi in tem manj ji bo treba pobirati davčin od mešanov. Premogovnik je pa podjetje, ki zahteva na eni strani ogromne investicije, na drugi strani pa so tudi dohodki problematični in se kaj lahko spremenijo v izgubo. Znano je tudi, da je javna uprava povsod okorna in dražja kot vodstvo zasebnih podjetij. Čujejo se glasovi, naj se občina nikar ne spušča v take posle, ki ne spadajo v njen delokrog. Mestna podjetja so preobremenjena z drug. posli, ki zahtevajo koncentracijo vseh sil, da se doseže racionalizacija poslovanja. Premog vsakokrat ne spada v področje Mestnih podjetij, zlasti ker za našo pilarno ne prihaja v poštev.

tor in režiser ljubljanske drame g. Ciril Debevc.

m. Na koncertu II. Umetnostnega tedna v ponedeljek, 17. aprila, bomo slišali v Mariboru prvi komorni pihalni ansambel, ki bo izvajal Pahorjev trio »Trije divertimenti« za flavto, oboe in fagot ter Turšičev Trio za oboe (angleški rog), klarinet in fagot. Člani komornega ansambla so: Slavko Korošec — flavta, Václav Laun — klarinet, Branko Plego — oboe in angleški rog in Ivan Turšič — fagot.

m. Brezposelnih, ki stalno bivajo v Mariboru ali vsaj od 1. jan. 1939 in so stari nad 17 let, naj se v svrhu popisa zgledajo ob uradnih urah (od 8. do 12. ure) v socialno-političnem oddelku mestnega glavarstva, Rotovski trg 9, in naj prinesejo s seboj delavsko knjižico, domovnico ali kako drugo uradno listino.

m. V nedeljo, 16. t. m., vsi tekstilni delavci na velikih shod, ki bo ob pol 10. uri dopoldne v Gambrinovi dvorani. Spričo težkega položaja, v katerem se nahaja tekstilno delavstvo, so vse tri strokovne organizacije odločile, sklicati javen shod in podati na njem poročilo o položaju tekstilnega delavstva. Dolžnost vsega tekstilnega delavstva je, da se tega shoda zanesljivo udeleži.

m. H kravemu dogodku v Vinarski grabi dodatno poročamo, da je preiskava dognala, da Franc Rajmund ne pride v poštev kot storilec tragičnega dejanja.

m. Kdo je utopjenec? Včeraj smo poročali, da so v dopoldanskih urah potegnili iz Drave tik nad državnim mostom truplo neznanega utopjenca. Pri natančnejši preiskavi pa so našli v utopjenčevem žepu listino na ime Alojzij Plohl, vinar iz Trnovca pri Sv. Tomažu nad Ormožem. Vse kaže, da je srednjevelik in priletni utopjenec Alojzij Plohl sam.

m. Z drevesa je padel 86-letni zasebnik Edvard Cerer iz Gezove ulice ter si zlomil levo roko. Poklicani so bili reševalci, ki so ga prepeljali v bolnišnico.

* Brez težav deluje Darmol. K temu prijetnost pri uporabi: nobenega kuhanja čajev, niti požiranja kroglic in ne grenkih soli. Darmol je okusen kakor čokolada. Ne poskušajte z nepreizkušeni preparati, temveč uredite svojo prebavo s priljubljenim odvajalnim sredstvom Darmol. Dobri se v vseh lekarnah. Reg. 25.801/37.

Nočna lekarniška služba: Lekarna pri Zamorcu, Gosposka ulica 12, tel. 28-12; lekarna pri Angeli varhu, Aleksandrova cesta 33, tel. 22-13.

Kino

* Grajski kino, Do vključno petka, 14. aprila, »Hotel Sacher«, Willi Birgel, Sybille Smitt, Elfi Mayerhofer.

* Kino Esplanade, Danes zadnjič lepi Gangahejvler film »Kralj planin«. Sledi »Na Soči 1917«.

* Kino Union, Danes zadnjič sijajni veseli film »Čuvaj Indije« s Shirley Temple.

Radio

Petek, 14. aprila.
 Ljubljana: 12. Plošče; 13.20. Opoldanski koncert Radijskega orkestra; 18. Zenska ura; 18.20. Plošče; 20. Arje ob spremljanju harmonike; 21. Koncert del slovenskih skladateljev; 22.30. Angleške plošče.
 Beograd: 12. Veselo plošče; 13.10. Narodne pesmi; 15. Zrebanje loterijskih dobitkov; 17. Tamburaški zbor; 20. Prenos opere. — Sofija: 13.20. Laha glasba; 17.30. Vojaški koncert; 19.30. Verdijeva opera »Rigoletto«. — Stutgart: 19.10. Smetanova opera »Prodana nevesta«. — Varšava: 20.15. Festival moderne glasbe. — Pariz PTT: 21.30. Veliki simfonični koncert.

Borzna poročila

Devize. Ljubljana. Amsterdam 2347.20 — 2385.20, Berlin 1779.12 — 1786.88, Bruselj 744 — 756, Curih 995 — 1005, London 207.15 — 210.35, New York 4408 — 4468, Pariz 116.92 — 119.22, Trst 232.95 — 236.05.

Effekt. Zagreb, Drž. papirji: vojna skoda 455 bl. 6%, dalm. agrarni 88 bl. 7%, inv. pos. 99.50 bl. 7%, stab. pos. 88.50, 7% Blair 92 bl. 8%, Blair 99 — 100. Delnice: PAB 216 — 218, Osiješka sladkorna 85 d

Humoristični večer dr. Travnerja in Podkrajška

FILOZOFIJA O SLAVNEM MARIBORSKEM PRAHU IN ŠE KAJ

Sinoči sta priredila humoristični večer in skoro dve uri zabavala občinstvo v dvorani Delavske zbornice dr. V. Travner in urednik »Totega lista« Božo Podkrajšek. Dr. Travner je zbudil mnogo smeha zlasti s svojim filozofiranjem o vsestranski koristnosti slavnega mariborskega prahu. Prepričevalo je utemeljeval in dokazoval velik pomen čistega prahu za versko čustvovanje, poletno modo, ljudsko prehrano, narodno zdravje in obrambo pred napadi iz zraka. Svoje du-

hovito kramljanje je zaključil s trditvijo, da je naziv »jugoslovanski Meran« za Maribor popolnoma zgrešen, kar priča obilnega prahu zasluži kvečjemu naslov »jugoslovanska Praha«! — Oba humorista sta potem nasula še kopico šal in smešnic, političnih in nepolitičnih, od katerih pa so imele marsikatero odlično satirično jedro. Poslušalci, ki so se izvrstno zabavali, so pripovedovalca neprestano nagrajevali z veselimi aplavzi.

Požarna nevarnost na Aleksandrovi cesti

Včeraj proti večeru so bili mariborski gasilci poklicani na Aleksandrovo cesto. Sporočeno jim je bilo, da je v kleti trgovca Franca Huberja nastal požar. Ogenj, ki bi lahko postal usoden za okolico, je povzročil trgovski pomočnik, ki je bil poslan z osemstirskimi steklenic v klet po spirit. Ker je bila v kleti tema, si je pomočnik prižgal svečo. Zaradi bližnjega

ognja pa se je vnela 25 litrska steklenka špirta, ki je bila na zunanji strani obilita s špiritom. Ker pomočnik ni mogel pogasiti ognja na steklenki, je ta eksplodirala. K sreči je bil pomočnik toliko pribešen, da je takoj poklical gasilce, ki so omejili ogenj v kleti, da se ni razširil na bližnje skladišče, kjer je bila večja količina špirta.

Nočni vlom sredi Maribora

Nekaj po polnoči je policijski stražnik pri pregledovanju lokalov opazil, da je razbita šipa na izlozbi trgovine s fotografskimi aparati in fotografskimi potrebščinami trgovca Vladimirja Vlašiča v Jurčičevi ulici. Na kraj vioma je takoj prišla komisija, ki je ugotovila, da je ne-

znani storilec z železom razbil okno ter odnesel fotografski aparat znamke »Leica« s torbico in stojalom, vreden 3600 din in fotografski aparat znamke »Agfa Isoreta«, vreden 830 din. Zraven tega ima še trgovec občutno škodo na uničenih izlozbenih šipi.

Nov most čez Dravo

Javnost zanima, kaj je z gradnjo novega mostu čez Dravo. Zato smo zaprosili merodajne za pojasnilo.

Kakor je znano, je gradnjo novega dravskega mostu prevzela banovina. Tehnični razdelek banke uprave je na-

vozno cesto. Po tem načrtu naj bi bila cesta speljana na Ptujsko cesto čez Spesovo selo. Seveda je to praktično nemogoče izvesti, ker je Spesovo selo že pregosto zazidano. Že prej pa je napravil mestni gradb. urad načrt za most in do-vozna cesto, ki naj bi se spajala s Ptuj-

Kultura

Koncert Mladinskega zbora Rače

Na tem koncertu (3. aprila v Ljudski univerzi) se je nemara znašla večina poslušalcev v zadregi, zakaj sprejeti smo morali vsu prireditelju z mešanimi občutki. Z ene strani smo videli plemenito prizadevanje, z druge pa rezultate, ki nikakor niso ustrezali vloženemu trudu. Zdi se, da razpoložljive sile zborovodje in zbora niso bile kos preveliki nalogi. Zborovodja ni znal dati svojemu zboru mnogo več od — gotovo zavidanja vredne — discipline: primanjlovalo je kulture tona, ki se da doseči pri otrocih s pravilno metodo brez prevelikega napora, pravilno razporejenega dihanja, pravilnega fraziranja in dinamične izdelanosti vse stvari, ki so odvisne izključno od zborovodje.

Često neprecizno intonacijo malih pevcev si je za razlagati v prvi vrsti s težkim vokalnim slogom predvajanih skladb. Od teh so bile najlepše in najzanimivejše Kogojev, Osterčev in Adamčev. Tomčeve pesmi so napisane v dokaj banalnem slogu. Skladbe Vodopivca, Premra in Dolinarja, v slogu različne, so pa dobra mladinska pevska literatura. Zanimivo po zamisli in slogu so skladbe Cvetka in Pirnika. Toda dočim je Cvetkova

pesem »zvenela«, smo imeli pri Pirnikovi ves čas mučen občutek vsiljenosti (zlasti pri teh pesmih je prišla do izraza neeksaktna intonacija). Razlaga se to lahko na trojni način: ali so skladbe napisane nepravno, ali so za ta zbor pretežke, ali zborovodja ni znal izvesti postavljene si naloge. Rekel bi, da je od vsega nekaj sorazmerno vplivalo na izvedbo. Razen tega pa gotovo tudi dejstvo, da je bil spored predolg in so bili otroci proti koncu koncerta že utrujeni.

Ves trud zborovodje in njegovih malih pevcev je nadvse hvalevreden. Zlasti naklonjenost zborovodje predvajanju v sodobnem duhu pisane mladinske literature. Toda za to bi bilo priporočljivo, da bolj previdno izbira material in z nežnejšo roko vodi zbor. »Dile« je v mladinskem petju še manj na mestu kakor v kateri koli drugi panogi. Boljše je v resnici lepo predvajanje preprostih mladinskih pesmi, kakor vsiljena, nepričakovana izvedba komplicirane literature. Se boljše je seveda najboljša izvedba najboljših glasbe, toda za to je potrebna še večja potrpežljivost in mnogo daljša pot!

L. N.

GRUDA MESEČNIK ZA KMETSKO PROSVETO

Izšla je tretja, marčna številka, že z veličonočno vsebino. Na uvodni strani je globoko zajeta Danevova pesem: »Čujte, vstanite!«, ki je izraz mlade borbene duše, Marija (psevdonom) pa objavlja pesem »K vstajenju«. Josip Udovc razglablja v članku »Vstani, slovenska vas!« o treh različnih svetovih, ki jih je živila in tudi preživela slovenska vas! Razni drugi članki, ki jih prispevata med drugim dr. Drago Chloupek in Dašek, dajejo reviji zelo značilno podobo. List nadaljuje Knapov roman »Pusta«, ki postaja vsebinsko zanimivejši in se odlikuje po življenjski resničnosti in stvarnosti. Glonarjev prevod Reymontove novele »Dela« je izkristaliziran, kot le malokateri prevodi. Ivan Nemec nadaljuje opis Baranje, odnosno njenega ljudstva, razmer in običajev, v katerih živi. List prinaša še razne druge zanimivosti in poročila.

Ta številka je najlepši dokaz napredka mesečnika. Saj je v vsakem pogledu, tako v idejnem, poučnem, leposlovnem, ženskem in organizacijskem pogledu najlepši dokaz mladega kmetijskega rodu, ki se zbira okoli lista.

Naj omenim, da prinaša »Jutro« od svojega kulturnega urednika obširen članek o pisatelju romana »Pusta«, Josipu Knapu, ki igra dandanev v češkem literarnem življenju odlično vlogo. Ker pa je roman Pusta prvi njegov prevod v slovenščino, je dolžnost vsakega Slovenca, ki hoče spoznati moderno češko ruralistično književnost, da čita ta roman v

»Grudi«. Poleg tega prinaša še toliko drugih zanimivosti, da je ne more nihče, ki se zanima za slovensko vas in njeno življenje, prezreti! — J.Č.

k. Zora. Slovensko društvo »Cankar« v Sarajevu izdaja že tretje leto svoje skromno, a toplo revijo »Zoro«, ki jo ureja Marjan Telatko. V svoji letošnji prvi številki objavlja literarne prispevke Julka Vukova, Asta Žnidarčič, Marjan Telatko in Ivan Vuk. Razen tega je še več drobiža, društvenih vesti itd. Na tako izredno aktivnost naših raztresenih slovenskih drobcev moramo biti upravičeno ponosni!

k. Razar. V sedmi številki VII. letnika tega doraščajoči mladini namenjenega mesečnika so napisali pomembnejše prispevke: Jože Kranjc, Josip Brinar, Ana Požarjeva, Angelo Cerkevnik, Jože Krivec in Oskar Hudač. Zvezek izpopolnjuje še slike in razni drobni sestavki.

k. »Vse za šalo« v Ljubljani. Za Veliko noč je bila v Ljubljani premiera Gorinšek-Jirankove operete »Vse za šalo«, ki je uspela prav tako dobro, kakor v Mariboru. Režiral je libretist Gorinšek sam.

k. Hlisa umetnosti v Berlinu. Po vzorcu monakovske Hlise umetnosti dobí sedaj tudi Berlin podobno stavbo, ki bo zgrajena v Hardenbergovi ulici. Kdaj bo tudi Maribor vsaj svoj paviljon?

Mariborsko gledališče

Četrtek, ob 20. uri: »Dijak prosljak«. Red B.

Sport

Povratne tekme četrtinskega finala

V prvenstvenem finalu LNP-a, ki se odigrava po dvojnem pokalnem sistemu, se bodo v nedeljo vršila povratna srečanja četrtinskega finala. Na sporedu so sledeče tekme: Zeleničar—Kranj v Mariboru, Hermes—Maribor v Ljubljani, Celje—CSK v Celju in Bratislava—Amater na Jesenicah. Po prvih tekmah sodeč je treba pričakovati, da bo izpadel Atletik iz Celja, ki mu je na lastnem terenu uspelo re-

šiti samo remis, ravno tako je skoro gotova zmaga SK Zeleničarja nad partnerjem iz Kranja. ISSK Maribor in CSK bosta odigrala povratni tekmi z dovolj visokim naskokom, ki jima bo pri taktično pravilni igri gotovo zagotovil vstop v semifinale. Po vsej priliki bodo torej semifinalisti, ki bodo teknovali dalje 23. in 30. aprila, Maribor, Zeleničar, CSK in Bratislava.

Nedeljski spored v ligi

V nedeljo se bo odigralo 20. kolo tekem za državno prvenstvo. Ker se isto približuje koncu, bodo tekme med klubi v vrhu in na koncu tabele odločilne važnosti za končen plasman. Na sporedu so sledeča srečanja: Ljubljana—BASK (0:1), HASK—Gradjanski (Z) (0:1), BSK—Hajduk (2:2), Jedinstvo—Slavija (S) (1:2), Zemun—Slavija (V) (3:2), Gradjanski (S)—Jugoslavija (0:2). Tekme se bodo odigrale na igrišču prvotimovane kluba, v oklepajih so rezultati tekem v jesenskem delu prvenstva.

Svetovno smučko prvenstvo 1940

Norveška smučarska zveza, ki je prevzela prireditelstvo svetovnega smučkega prvenstva 1940, je odredila že podrobneje termine za tekovanja, ki bodo v času od 24. februarja do 4. marca. Tekovanja v alpskih disciplinah bodo v Rjukanu v pokrajini Telemark, klasične discipline pa se bodo odigrale v Holmenkollenu.

SMUSKE TEKME NA SAR PLANINI

V velikonočnih praznikih so se zaključila na Sar planini smučka tekovanja, ki so obsegala alpsko kombinacijo, tek na daljavo in stafetni tek, vse za dame in gospe. Skoro vsa prva mesta so odnesli Beograščani, ki so bili tu najštevilnejši zastopniki. V alpski kombinaciji senjorjev je zmagal Gorenjec Davorin Zvan s 1015 točkami, ki si je osvojil prvo mesto v smuku in drugo v slalomu.

MEDNARODNA AKADEMIJA MECE-VALCEV

V Zagrebu bo v nedeljo velika mednarodna prireditev mečevalcev. Profili italijanski reprezentanti bodo nastopili naši zastopniki, ki jih bodo tvorili Zagrebčani po eden mečevalec iz Ljubljane, Subotice in Petrovgrada.

NASTOPI BOKSARSKIH PROFESIONALCEV V ZAGREBU.

Boksarski manager Vinko Jakša bo

pridil 16. t. m. v Zagrebu kot uvod v velikopotezni spored tekovanja boksarskih profesionalcev. V glavnem bo borba potekala med Beograščani in Zagrebčani, pri čemer imajo trenutno prednost Beograščani. Borbe bodo trajale po 10 rund.

NUESSEIN PRVI V LONDONU.

Na turnirju teniških učiteljev v Londonu je zasedel prvo mesto Nemes Hans Nusslein, ki je ostal neporažen. Sledijo mu Američan Lester Sloeffen, Francoz Cochet, Američan Tilden, Francoz Ramillon, Anglež Maskell, Čeh J. Koželuh in Italijan Palmieri. V plasmanju parov je na prvem mestu par Tilden-Sloeffen, sledijo Nusslein-Maskell, Ramillon-Cochet in Palmieri-Koželuh.

s V drugorazrednem in juniorskem prvenstvu mariborskega okrožja so v nedeljo na sporedu prvenstvene tekme Drava—Ptuj, Lendava—Gradjanski in Rapid—Maribor (jun.). Vse tekme se odigrajo na igrišču prvo imenovanega kluba.

s Za udeležence »Triglavskega smuka« je dovoljena polovična vožnja, ki velja na podlagi članske izkaznice JZSS in železniške izkaznice K-13 za potovanje po Mostrano od 8. do 16. za povratek pa od 10. do 17. aprila.

s Jugoslovanski boksarski prvak Tikan Pavlović je koncem preteklega tedna nastopil v Hamburgu proti Berlinčanu Erwinu Bruchtu, ki je izgubil po točkah radi dvakratnega opomina od strani sod.

s Naša boksarska zveza je v precejšnji nepriliki, ker zahtevajo Madžari za odpovedano gostovanje odškodnino din 15 tisoč.

s Zagrebški Gradjanski je sklenil z nemškim športnim klubom »Verein für Bewegungsspiele Stuttgart« dve nogometni gostovanja, prvo 18. in 21. maja v Zagrebu, drugo 10. in 11. junija v Stuttgartu.

s V vlcarskem nogometnem cupu je zmagal FC Lausanne, ki je v finalu premagal FC Nordstern z 2:0 (2:0).

s Angleško nogometno prvenstvo si je za 1939 osvojil Everton, Gornjav se bodo odigrala še tri kola. Na tablici vodi s 54 točkami pred Wolverhamptom (46) in Derbyjem (45).

Šah

Turnir za prvenstvo Jugoslavije

Včeraj so se nadaljevale partije iz 10. kola. Pirc se je sicer trudil, da zmaga proti Kostiću, ter tako pospravi važno točko, vendar pa je Kostić po zanimivi igri, ko je izsilil zamenjavo dam, dosegel remis. Dr. Vidmar in Vuković sta bila dalj časa v zelo nejasni poziciji, ki pa se je po razčiščenju odvila v miroljuben remis. Lešnik je odločno prisilil Filipčiča k predaji. Vidmar ml. in Bröder sta brez zavajaljev dosegla remis; prav tako tudi Srajber in Tomović. — V nadaljevanju prekinjenih partij iz prejšnjih kol je

Prajnfalk porazil Kalabarija, Pirc Petka, Vidmar ml. Avrovica, Vuković pa Kalabarija, ki je za imel dobljeno gro, pa je kasneje zaigral preveč hazardno, Furlani pa svojih partij ni mogel dokončati, ker je moral nemadoma v Ljubljano, kjer mu je umrl oče.

Stanje po 10. kolu: Kostić 7 in pol, Pirc, Prajnfalk in Vuković 6 in pol, dr. Vidmar, Vidmar ml. in Lešnik 6, Tomović, Bröder, Srajber 5 in pol, Avrovica in Filipčič 4 in pol, Furlani 4 (1), Petek 3, Rožić 1, dr. Kalabar pol (1).

ELAINE HAMILTON

79

ZELENA SMRT

DETEKTIVSKI ROMAN

»Zakaj je napadel vas, gospod Ingram?« je vprašal Reynolds.

»Da bi dobil formulo plina, ki jo je imel Ardeen od doktorja Tylerja. Ardeen jo je spravil v moj predal skupaj s papirji, ki jih je vzela gospa Selcottova. On je za to izvedel po prvem umoru in je mislil, da je še zmerom v mojih rokah. To je bil edini papir, ki ga ni sežgala. Ni vedela, kaj bi z njim, niti, kaj je to; to je prišlo šele danes zvečer na svetlo. Jaz nimam drugih papirjev, ona pa ima Ardeenovo formulo.«

»Zaradi tega sem prosila, da nam daste pravega živega policista,« je pripomnila Celia Burnettova.

»Storili ste res vse, kar je bilo mogoče,« je rekel Mansfield.

»Stirje možje pazijo na vsako njegovo kretnjo od trenutka, ko je stopil iz Selcottove hiše. In vi, gospodična Burnettova, vam bo gotovo odleglo, če boste čuli, da je nočel gospod Keppi v drugem hotelu, ki ga straži detektiv.«

»Veseli me, da skrbite za mojega bodočega soproga,« se je smejala Celia Bur-

nettova.

Ingram se je nagnil naprej.

»Iz pravičnosti do gospe Selcottove moram povedati, da so se papirji, ki jih je vzela iz moje miznice, tikali izključno samo preteklosti njenega soproga. Lagala je, da bi rešila čast mrtvega moža. — Vsebovali so njegova podpisana priznanja o goljufivi zemljiški kupčiji. Odkritje njegove minule obsodbe bi ga bilo strilo in uničilo. Gospa Faringdonova je odkrila to skrivnost in je neprestano odirala svojo hčerko, grozeča ji, da bo vse javno razkrila. Gospa Selcottova je plačevala, da bi obvarovala svojega moža pred pravo sužnostjo njene matere, in iz sramu, da ne bi izvedel, da je njena lastna mati oderuhnja. Prepričan sem, da je Ardeen nameraval vrniti tiste papirje Selcottu. Ardeen ji je res ukradel s tem namenom tretjemu družabniku — to je bil naš gospod morilec. Toda malo sta se sporekla s Selcottom in iz trmoglavosti jih je Ardeen spravil pri meni, rekši mi samo toliko, da so to zasebni papirji. In Selcottu je rekel, da jih ima in kje so.«

»Selcott je povedal ženi vse,« je nadaljeval Ingram. »Prišla je k meni in me prosila, naj ji dam tiste listine, ni mi pa povedala njih pomena in važnosti. Seveda tega nisem mogel storiti. To je vzrok, zakaj sem se potem spri z Ardeonom. Gospa Selcottova jih je slednjič sežgala.«

»Vse njeno življenje v zakonu je bilo sijajno. Bila je kamen spotike med svojim soprogom in njegovo preteklostjo,« je rekel Ingram. »Pred leti so njeno mater v Monte Carlu zaprli zaradi neštetih dolgov. Tuj Anglež — bil je gospod Richard Selcott — je plačal njene dolgove in jo je pripeljal nazaj v Anglijo h gospe Selcottovi, takrat še Denis Faringdonovi. Konec je jasen. Selcott se je v Deniso blazno zaljubil. In najbrže iz hvalečnosti za njegovo plemenitost se je z njim omožila. Selcott je imel nekatere oklene lastnosti, inspektor, čeprav je bil nadutega vedenja. Njegova žena ga je imela iskreno rada in jo mnogo bolj boli njegova smrt, kakor si mislite.«

Ingram je za hip umolknil, potem trdno rekel:

»Ona in jaz sva bila nekoč zaročena. Sprla sva se. Morda se bo nekega dne najina prigoda srečno končala.«

»In tako sta se, inspektor,« je rekla Celia, »omorilec in gospa Faringdonova vrnila v hišo gospoda Richarda tisti več,

čer, ko je bil Jenkins skrit v izbi. Rečeno ji je bilo, naj preišče Selcottovo spalnico, ali nima tam skrite tiste nesrečne formule. Imela je ključ hišnih vrat. Prepričana sem, da ste sumili Lejlo in Mansfielda.«

»Nekoliko,« je priznal Reynolds. »Ne popolnoma. — Kdo je nosil kožuh gospe Selcottove z uvezenim zmajem in bil na Ardeenovi konferenci v Ingramovem stanovanju? Njena mati?«

»Da, gospa Faringdonova,« je odgovorila Celia. »To je bil njen kožuh, do večera. Obedovala je z Norringtom in on jo je privedel s seboj. Vzela je Lejlin prstan brez njene vednosti. Fotografija, ki ste jo videli, je gospe Faringdonove, toda narejena pred dvajsetimi leti. Takrat je bila gotovo precej podobna sedanjji gospe Selcottovi.«

To je bilo torej pojasnitev edine zmote Billa Dala, ki je mislil, da je to fotografija žene, katere se je skrivala v mali ulici v noči Ardeenovega umora in katero je imel za isto, ki je danes šla v Selcottovo knjižnico.

»No, gospodična Burnettova,« je rekel inspektor, »samo še dva človeka sta, ki ju je treba osvetliti v tej zadevi. Gospa Willensova in vi. Ali bi ne hoteli dopolniti poslednje sestavine moje uganke?«

(Dalje sledi.)

Sodišča

Morilec Zabukošek pred sodniki

Celjska razprava proti Zabukošku, ki je ob Voglajni umoril Ivanko Zakrajškovo ter jo izropal — Zabukošek pravi, da je in da ni kriv

Celje, 13. aprila.

Zjutraj je točno ob 8. stopil Zabukošek Jurij pred veliki kazenski senat, ki mu je predsedoval preds. okrožnega sodišča g. dr. Vidovič in prisedniki g. dr. Dolničar, Božič, Brečko in dr. Farkaš. Obtožnica bo zagovarjal g. dr. Orožen. Ker je bila predvidena tajna razprava, ni bilo poslušalcev. Kmalu pa se je razvedelo po mestu, da bo razprava le delno tajna in so se pričeli v dvorani zbirati ljudje, vendar pa so se morali izkazati z vstopnico. Po prečitani predkazni in spisov sodišč iz Nemčije in Francije, je dr. tožilec g. dr. Rus prebral obtožnico.

Lani na dan Vseh svetih zjutraj je bila v Čretu ob Voglajni za Westново tovarno najdena v jarku izropana ženska, ki jo je morilec zadržal z vrvice, ki ji jo je snel iz jopice pri vratu. Teden dni je ostal umor nepojasnjen in najrazličnejše domneve so krožile po mestu in vsem okraju. Dvakrat je bila že »doganana« identičnost umorjenke in preiskava usmerjena v domnevno sner — toda obe ženski sta »vstali« od mrtvih in zločin je postajal od dne do dne bolj skrivnosten. Med mnogimi osumljeni so orožniki na podlagi sumljivih okoliščin aretirali tudi 53-letnega Jurija Zabukoška iz Žepine pri Ljubčini. Ko so mu pokazali sliko umorjenke, je pobežal in se pričel po vsem telesu tresi. V trenutku je potegnil iz žepa neko dozo in použil nekaj strupenega barvila. Dva dni je ležal v bolnišnici. V preiskovalnem zaporu je počasi priznal zločin. Lansko jesen se je pričel zamenjati za ženske, ki bi imele denar in je dal v »Jutro« ponudbo, da išče 50-letni vdovec, elektromonter iz Francije z lastno hišo, ženo z nekaj dote. Sprejel je precej pisem in med temi tudi pismo Zakrajšek Ivanko iz Rajhenburga. V Ljubljani se je z njo seznanil. Sedem dni pred umorom je prišel Zabukošek v Rajhenburg, kjer je Zakrajškovi in njenom sorodnikom pripovedoval, da je v Franciji tramvajski uslužbenec in da ima enonadstropno hišo ter da je prišel zdaj po nevesto. Drugi dan sta zločinec in njegova žrtev odšla, čez 4 dni pa se je Zakrajškova žalostna vrnila, ker ni mogla takoj dobiti vseh listin za izselitev. 29. okt. je prišel Zabukošek spet v Rajhenburg, kjer je tako dolgo stilil v žensko, da je pospravila svoje stvari in denar ter ob enih po polnoči odšla z »ženomom« na vlak in proti Ljubljani. Svaki ji je pred odhodom povedal, da ima o Zabukošku slabo mnenje in ji svetoval, naj poroči nekoga kmetu, ki ima 7 glav živine. Ona pa je odgovorila, da ji ni za garanje na kmetiji. — V Ljubljani je bilo obema dolgčas in sta med kajenjem na dokumente šla na izlet v Kranj in na božjo pot v Brezje. Obtoženec zatrjuje, da je imel z Zakrajškovo resen razmislek, v nekem ljubljanskem hotelu pa naj bi spoznal, da ona ni zanj in da bi se je rešil, je hotel sam

odpotovali v Celje, češ da gre po svoje stvari. Toda Zakrajškova je šila z njim in sta na dan pred Vsemi svetimi prispeela v Celje, kjer naj bi se šele Zabukošek odločil za zločin. Šla sta na sprehod proti Voglajni... Tam je bila naslednji dan najdena Zakrajškova mrtva in izropana. Pri zločincu so našli več njenih slik in pisem, kar je zločin popolnoma razjasnilo. Zabukošek je pobral umorjenico nad 10 tisoč din, uro, krznen ovratnik i. dr. ter vse odnesel k Sovinc Amaliji v Žepno in si jo rekel, da se je vrnil iz Francije in da so to stvari pokojne žene. Tudi Sovincevo je namreč pregovarjal, da gre z njim v Francijo. Z njo je šel 5. in 6. na božjo pot na Brezje, kjer sta trošila izropani denar. Takih znanstev je imel Zabukošek še več in bil je osumljen še dveh umorov, pa je bila preiskava ustavljena. Zabukošek je pazno poslušal obtožbo in v znak protesta včasih zmajal z glavo. Predsednik ga je po prečitani obtožnici vprašal, če je kriv. Obtoženec je odgovoril, da je in ni. Izpovedal je, da Zakrajškove ni hotel zastrupiti do smrti. Predsednik je opisal obtoženčev življenjski opis, ki je podoben napetemu pustolov-

Uboj v Botkovcih

Letos v predpustnem času je 25-letni kmetijski fant Alojz Matjašič v Botkovcih pri Sv. Tomažu v Slovenskih gorah zabodel z nožem znanca Alojza Lajha. Poškodovani Lajh je zaradi zunanje in notranje krivavice takoj umrl. Kako je prišlo do zločina?

Razprava pred malim kazenskim senatom v Mariboru ga ni mogla docela razjasniti. Na usodni dan sta odšla Lajh in njegova žena v Botkovec, da bi si stoposodila kolo pri Štebilih. Spotoma sta Štebilia povabila v klet, kjer sta imela spravljeno pijačo. Proti večeru so pivci iznenada zaslišali, kako nekdo po grabi »aurobissa«. Bil je to Matjašič Alojz, ki je že ves dan popival, ker je bil baje nataknen zaradi kmetijskega pesnika Cigula, ki je spesnil nanj neko žaljivo popevko; zadnje je Matjašiča tako grizlo, da je ves dan popival in izžival. Na njegov vrisk mu je odgovoril Lajh. Kmalu sta bila skupaj. Kakor pripoveduje obtožnica, je prišel Lajh h kleti in začel razbijati po vratih. Nazadnje je odšel k njemu Lajh in ga vprašal:

»Loizek, kaj noriš?«

Na to mu je Matjašič odvrnil, da nikogar ne pozna.

Matjašič je na sodišču priznal, kako je nastal med njima prepir, kako je prišel zraven še njegov brat Franc in kako je dvakrat zabodel Lajha.

Predsednik: Zakaj ste to storili?

Obrt: Ker sem se bal Lajha.

Preds.: Če ste se ga bali, zakaj pa niste šli naprej?

Obtoženi na zadnje ni mogel odgovoriti.

skemu romanu. V njegovem življenju so izrazile ženske pomembno vlogo. Radi posilstva je bil izgnan iz Nemčije. Predsednik je prebral nekaj pisem, ki jih je dobil na maili oglas v »Jutru« in njegove odgovore, v katerih je obetal ženskam zakon in jih vabil v Francijo. Zakrajškove baje ni spoznal po oglasu, temveč sta se poznala že preje iz neke gostilne v Ljubljani. Predsednik je obtoženca večkrat opozoril, naj govori resnico, ker se je zapletal v protislovja. Ob pol desetih se je pričela tajna razprava, ki je trajala do 10. Med drugim je pri javnem zaslišanju obtoženec povedal, da je na grobu svoje žrtve prižgal 6 sveč, G. dr. Steinfelner mu je postavil nekaj vprašanj, nakar se je pričelo zasliševanje prič. Prva je bila zaslišana Julka Jezernikova, ki je stanovala pri Sovincevi. Opisala je večer po kravem dogodku, ko je prišel k Sovincevi Zabukošek zelo dobre volje. Plačeval je vino in kazen šop tisočakov. Drugo jutro je obema pomajal vrelo mleko s strupom. — Zasliševanje prič se nadaljuje. Po zagovoru obrambe bo verjetno že danes popoldne izrečena sodba.

Preds.: Ali vas je razjezilo, ker je zavriskal?

Matjašič pravi, da ne, ker je poznal to njegovo navado. Pač pa pove v tekni zaslišanja, da bi ga naj pokojni Lajh že večkrat napadel, mu grozil ter že streljal nanj.

Sam uboj je bil prav zverinski. Matjašič bi naj klečal na Lajhu, ko ga je že enkrat zabodel in ga prosil, naj ga pusti. Pravi, da ga je Lajh že popreje zabodel itd.

Za Alojzem je bil zaslišan njegov 22-letni brat Franc, ki je pa, kakor je vse kazalo, skušal zločin za brata olepšati. Za njim je bila zaslišana Lajhova žena, ki je bila komaj leto dni poročena, in še več prič. Vendar si pa sodišče ni moglo napraviti docela jasno sliko o ogabnem uboju ter je zaradi zaslišanja novih prič razpravo preložilo na 26. aprila.

Oproščeni roparskega napada. Pred velikim kazenskim senatom v Mariboru se je moral zagovarjati 24-letni Franc Tramsšek, delavec iz Zg. Bistrice, da bi kot vojak na dopustu nekaj pred predlanskim božičem oropal gluhoženo Marijo Majerčičovo, ko se je vračala ponoči iz slovenjebistriške postaje domov v Cigonce. Obtoženi Tramsšek, ki so ga pripeljali v razpravno dvorano iz sodnih zaporov, pa je bil zaradi pomanjkanja dokazov oproščen.

Neznani vlomilci so te dni vlomili v Rastelgerjevo gostilno v Slovenski Bistrici. Prebrskali so vse predale, vendar so se trudili zaman, čeprav je imel gostilničar še prejšnji dan v blaznjavi večjo vsoto denarja. Vlomilci so se morali nazadnje zadovoljiti z nekaj obleke, cigaretami in vinom.

Mitničar kmetu: Slušite, kaj imate v vreči?

Kmet: Oves! pošepete kmet.

Mitničar: Zakaj pa šepete? vpraša mitničar.

Kmet: I, zato, da bi ne čuli konji...

MALI OGLASI

CENE MALIM OGLASOM: V malih oglasih stane vsaka beseda 60 par; najmanjša pristojbina za te oglase je 10 par. Družbe, predložile dopisovanje in izjavljajočim oglas d. l. — po besedi. Najmanjši znesek za te oglase je 10 par. Debelo tiskane besede se računajo dvojnó. Oglasi davke za enkratno objavo znaša 10 par. Zvezek za male oglase se plačuje takoj pri naročilu oziroma se la vnositi v oglasni štampilj s čistoščino ali pa do celotnega zbiranja na sekoral račun št. 11.409. Za vse oglasne odgovore glede malih oglasov se uvrsta urlošiti zvezek za 3 dni.

Razno

KOLESARIJI

Poslužite se mehanske delavnice in trgovine koles pri nakupu Vaših potrebščin. Zelo dobro boste postreženi pri Justu Gustinšič, Maribor, Tattenbachova ul. 14 in vogal Pluška in Tržaška cesta. Tel. 21-30. 2981-1

MAMICE!

Oglejte si na novo dospele najmodnejše otroške vozčke po zelo ugodnih cenah. Ju stin Gustinšič, Maribor, Tattenbachova ul. 14, vogal Pluška in Tržaška cesta. 2982-1

PREKAJENO MESO

vseh vrst kis samo din 14.—, velika zaloga. Se priporoča V. Smode, mesar in prekajevalec, Pobrežje. 3134-1

UMETNA GNOLJA

kakor Cileki soliter, apneni dušik, superfosfat, kalijev sol itd. nabavite pri Kmetijski družbi, Meljska c. 12, tel. 20-83. 3203-1

MESNICO

ali primeren lokal za isto vzajem v našem event, s hišo. Ponudbe poslati pod »Dobro mesar« na upravo Večernika. 3204-1

Poseti

HIŠICA SE PRODA Naslov v upravi. 3190-2

PARCELE

ugodno na prodaj. Studenci, Obrežna 81. 3197-2

Prodaj

Kupim veliko VRTNO KUTICO Felertag, Betnavska 43. 3186-4

PRODAM KRAVO

dobro mlekarico, vzrok premalo krme. Maistrov 24. Tezno. 3187-4

Prodajam novo KLAVIRSKO HARMONIKO Aleksandrova c. 56. Pobrežje. 3194-4

TRAVERZE NA PRODAJ

8 kom. 4 m dolgi, 1 kom. 5 m dolg pri J. Rosenberg, Jezdarska ul. 3195-4

Prodajam skoro novo

MOTORNKO Kolo 100 ccm. Naslov v upravi. 3200-4

Stanovanje

Odda se takoj kompletno TROSOBNO STANOVANJE s kopalnico. Vprašati stavbeno pisarno Vrtna ul. 12. 3175-5

Odda se takoj lepo

2-SOBNO STANOVANJE Vprašati stavbeno pisarno Vrtna ul. 12. 3176-5

DYOSOBNO STANOVANJE z velikim vrtom se odda takoj. Jerovškova (Magdalenska) c. 71. 3193-5

TROSOBNO STANOVANJE z vsemi priključki se odda. Maribor, Aleksandrova c. 26. 3196-5

Odda se SOBA IN KUHINJA na Spesovem selu na Pobrežju. Vprašati Pobreška cesta 21. 3198-5

SOBA, KUHINJA, VRT v okolici se da v nujem. Vprašati Tržaška 3. Dogša. 3205-5

DYOSOBNO STANOVANJE oddam. Volajniška 5. 3207-5

Soba odda

MEBLIRAN KABINET se odda takoj. Jerovškova (Magdalenska) c. 73. 3192-7

VZAMEM GOSPODA

na hrano in stanovanje. Stritarjeva 3. Tezno. 3185-7

Mala OPREMLJENA SOBA s štedilnikom se odda. Istotam se sprejme takoj postrežkinja. Maribor, Stritarjeva 17. 3188-7

MEBLIRANA SOBA v villi, strogo senariran vhod se odda gospodu 15. aprila. 150 dni mesečno. Čopova 10. 3199-7

Lepa SOBA S ŠTEDILNIKOM shrambo in košček vrta se odda za 110 din. Vprašati Gubčeva 8. Pobrežje. 3206-7

Služba dobi

UCENCA(KO) splojem v trgovino za Pobrežje. Naslov v upravi. 3184-9

Služba išče

NATAKARICA kavcije zmožna, išče službe. Nastop takoj. Naslov v upravi. 3191-10

Dopisi

GOSPOD srednjih let, boljši obrtnik, išče neodvisno gospodniško ali gospo za skupno gospodinjstvo. Nekaj kapitala potrebno za povečanje obrata. Le resne ponudbe s polnim naslovom je poslati na upravo lista pod »Lepla bodočnosti«. 3189-12

SPOMNITE SE CMD!

Denar ne osrečuje

pač pa lepo urejen dom, kateri je opremljen s pohištvo od

Klančnik Ivana, Maribor, Mejna 6, tel. 23-19

Širite »Večernik«

predstavnik STANKO DETELA v Mariboru. — Oglasi po ceniku. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in uprava: Maribor, Kopalniška ulica 6. — Telefon uredništva šte. 25-67 in uprave šte. 28-67. — Poštni čekovni račun šte. 11. 409.

Prihodnje dni začne izhajati v »Večerniku« nov zanimiv roman Florence Riddelove

Nevarna ljubezen

Napeta vsebina romana je zajeta iz sodobnega življenja v francoskih kolonijah severne Afrike. Junakinja romana Fenella, Francozinja angleškega porekla, odide v Tunis, kjer stopi v stike s francosko tajno legijo. Med skrivnostnimi Arabci, živčimi po širnih peščenih ravninah, doživlja v pisanih orientalskih mestih in oazah ter tihih vrtovih v mesečnih burne trenutke, ki so v zvezi s podtalnim rovarjenjem upornih Arabcev proti Franciji. Fenella pravočasno prepreči prelivanje krvi arabskih rodov in s tem izbruh konflikta nasprotujočih si interesov. Roman

„Nevarna ljubezen“

je poln razburljivih, nevarnih prizorov in prepleten z zagonetno ljubezensko zgodbo. Hkrati pa prikazuje skrivno delovanje razdornih sil, ki hočejo vreči arabski svet v zmedo.